

HO'OU LU LĀHUI
Regenerating Oceania
13th Festival of Pacific Arts & Culture
Hawai'i 2024

MO'OLELO HĀLĀWAI O KE KOMIKINA NO KA HO'OLAULE'A NO'EAU A
MO'OMEHEU PĀKĪPIKA (FestPAC)

PŌ'AKAHI, LĀ 22 MALAKI, 2021 HOLA 2:30'auī

MA O KA ZOOM: 'AHA KŪKĀ MA KA WIKIŌ

Nā Lālā Komikina i kū mai:

Kalani Ka'anā'anā,	-	Ke'ena Kuleana Ho'okipa o Hawai'i (HTA)
Snowbird Bento	-	Kaiāulu (Hō'ea: 2:38'auī)
Māpuana de Silva	-	Kaiāulu
Jamie Lum	-	Ke'ena Ho'omohala Waiwai a me ka Ho'okipa (DBEDT)
Monte McComber	-	Koho 'Ia E Ka Kia 'āina
Richard Onishi	-	'Aha Lunamaka'āinana o Hawai'i (Hō'ea: 2:39'auī/Ha'alele: 4:24'auī.)
Makanani Salā	-	Ke Kūlanakauhale a Kalana o Honolulu

Nā Hoa Kipa:

Jacob Aki	-	Luna Ho'oka'a'ike, 'Aha Kenekoa o Hawai'i
Kieleku Amundson	-	Ke'ena No'eau a Mo'omeheu a ka Meia (MOCA)
Jackie Lynne Burke	-	Kaiāulu
Maka Casson-Fisher	-	Ke'ena Kuleana Ho'okipa o Hawai'i
Hailama Farden	-	Kaiāulu
Jean-Emmanuel Frantz	-	Kaiāulu
Ilihia Gionson	-	'Ahahui Ho'okipa 'Ōiwi Hawai'i
Dede Howa	-	Ke'ena Kuleana Ho'okipa o Hawai'i
Terence Liu	-	Kaiāulu
June Matsumoto	-	Kaiāulu
Aaron Salā	-	Ke Kula Nui o Hawai'i/Royal Hawaiian Center
Malia Sanders	-	'Ahahui Ho'okipa 'Ōiwi Hawai'i
Caroline Yacoe	-	Kaiāulu

Nā limahana:

Margaret Ahn	-	Loio Kuhina
Marlene Hiraoka	-	DBEDT
Timothy Tiu	-	DBEDT
Scott Tome	-	DBEDT

Mo'olelo Hālāwai o ke Kōmike no ka Ho'olaule'a No'eau A Mo'omeheu Pākīpika 13
Pō'akahi, 22 Malaki, 2021 hola 2:30'aiu ma o ka ZOOM
'Ao'ao 2 o 10

Apologies:

Jarrett Keohokālōle - 'Aha Kenekoa o Hawai'i
Hinaleimoana Wong-Kalu - Ke'ena Kuleana Hawai'i (OHA)

HO'OMAKA

Na ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā i ho'omaka i ka hālāwai ma ka hola 2:34'aiu ma o ke aloha 'ana aku i ka po'e ma ka ZOOM a ma ka Facebook Live.

Noi ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā iā Mr. McComber e mālama i ka wehena.

Aloha kūhelu ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā iā Mr. McComber 'oia i 'o 'Apelila 1, 2021 ana ka hope o kona hui 'ana me lākou ma o kona kūlana he Lālā Komikina. Ma hope o kona mau mana'o hō'ālohaloha 'o ia i wehe i ka papahēle no ka po'e 'ē a'e e ho'opuka mana'o.

Hō'ike hou 'o Ms. de Silva i kona mau mana'o aloha āna i ho'opuka mua ai ma ka hālāwai aku nei - e ha'o ana nō 'o ia iā Mr. McComber, eia na'e, lana kona mana'o e mau ana ko lāua pilina a launa 'ana, keu ho'i ma ka ho'oholomua a ho'olālā 'ana.

Mahalo pū 'o Ms. Salā iā Mr. McComber me ka hau'oli, 'oia e mau ana nō kona kōkua me ka ho'olālā 'ana i ia Ho'olaule'a nei.

Ho'omaika'i akula 'o Ms. Burke iā Mr. McComber, 'oia ua komo like lākou i ke Komikina mai ka ho'omaka a ua nui kona mahalo iā ia no ko lāua hana like 'ana.

No Ms. Lum lāua me ka Lunamaka'āinana Onishi ka hope o nā mana'o aloha a mahalo iā Mr. McComber.

'ŌLELO HO'IKE A KA LEHULEHU

Kono akula 'o Luna Ho'omalū Ka'anā'anā i nā hoa o ka lehulehu e ho'opuka mana'o no ko ka papa kumumana'o.

Nīnau a'ela 'o Ms. Burke no ke Noi Kūhelu (RFP) a inā e 'ae 'ia kona waiho hou 'ana i palapala noi ma lalo o kekahi kūlana kāko'o 'oko'a. Hoihoi ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā e 'ike i ke 'ano e ho'oholomua ai nā Lālā Komikina i nā 'ano ho'oulu kālā, a hō'oia hou 'o ia i ka nānā hou 'ia o ia 'ōnaehana nei ma kēia hālāwai, 'a'ole na'e e ho'oholo ana i kēia lā. Aia nō a pa'a ka 'ōnaehana a laila e hiki ana iā lākou ke ho'olaha i ka lehulehu ākea.

'ĀPONO I KA MO'O'ŌLELO HĀLĀWAI 8 MALAKI, 2021

Ka'aka'ahi 'ia ka mo'olelo hālāwai i nā Lālā Komikina na lākou e nā'ana hou. Noi 'o Mr. McComber lāua 'o Ms. de Silva e 'ae 'ia ia mo'olelo hālāwai e like me ka mea i palapala mua 'ia.

Mālama 'ia he koho pāloka ma ke kāhea inoa a 'āpono 'ia ka mo'olelo hālāwai e ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā, Ms. de Silva, Ms. Bento, Ka Lunamaka'āinana Onishi, Ms. Lum, Mr. McComber, a me Ms. Salā. Ua lōkahi lākou ma ka 'āpono 'ana i ia mana'o.

NĀ KANĀWAI E 'IMI 'IA ANA

Hō'ike ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā no ka ho'oholomua 'ia o SB 696, ka pila e komo ana i ka hālāwai ho'olohe ma ka Po'akolu, ka lā 24 ho'i o Malaki, 2021. Hō'oia 'o ia i ke kāko'o 'ia o ua pila nei e ke Komikina ma o ka hō'ike mana'o. Mahalo 'o ia i ka akaaka o ka hana 'oiai mālama 'ia ia mau hālāwai nei ma ka Zoom a Facebook Live me ke kono pū 'ana i ka po'e lehulehu e hō'ike mana'o ma ka ho'omaka a panina o kēlā me kēia. E pono ana ke Komikina e ho'i hou i kēia mau mea ke hō'ea ka makahiki 2024.

Nīnau hō'oia a'ela 'o Ms. Ahn inā ua ho'okomo 'ia anei nā loli a ka OIP i paipai mua ai ma kāna hō'ike mana'o no ko ke Kōmike o ka 'Aha Kenekoa a laila ka Hale 'āpono 'ana. Hō'ole akula ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā 'oiai pono ke Komikina i ia pila mua nei no ka ho'omau i ka ho'olālā 'ana.

Noi 'o Ms. Bento i wahi hō'oia no nā hālāwai e hui ai nā pū'ulu kōmike. Pane akula ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā iā ia me ka mana'o ua hiki nō nā pū'ulu kōmike ke hui me nā lālā o ke kaiāulu e like me ka mea pono, eia na'e, ke noho kekahi o nā Lālā Komikina ma ua mau hālāwai nei, he pono kona hō'ike 'ana i kā lākou i kūkā ai ma nā hālāwai Komikina.

NĀ'ANA I KA HANA HO'OLĀLĀ HO'OLAULE'A A I KĒIA

Ua mana'o ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā e mālama i nā hālāwai i kēlā me kēia hapahā i mea e ho'omaopopo i nā luna o nā Lālā Komikina e like me ka mea pono. 'A'ole na'e ia he mea pono i kēia manawa, no laila no ka manawa, inā pono nā Lālā Komikina i kekahi 'ano kāko'o, e like ho'i me ka pōkāmāna a i 'ole paha ka 'ikepili hou aku, i mea e hō'ike i ka holomua i ko lākou mau luna, ua hiki nō ke ho'omākaukau 'ia ia mau mea.

Kāko'o 'o Mr. McComber i ka waiwai o ka ho'omaopopo 'ana i nā luna nui i ka holomua o kā lākou hana 'oiai 'o ka hope o kā lākou hō'ike kūhelu, 'o ia ho'i ma Nowemapa 2020 a 'a'ole i pa'a pono ka polokalamu.

Wahi a Ms. Lum, 'ike ke po'o o DBEDT i ka holomua o ka hana no FestPAC 'oiai ho'omaopopo mau 'ia 'o ia a ma muli o kēlā, 'a'ole pono 'o ia i ka pōkāmāna. Hō'oia pū ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā i kona ho'omaopopo 'ana aku iā Mr. De Fries a me nā luna nui o HTA.

'Oiai he lālā hou 'o Ms. Salā e kū 'elele ana no Ke Kūlanakauhale a Kalana o Honolulu, mahalo 'o ia i nā kakaha no FestPAC i hiki iā ia ke hō'ike a ka'ana aku me ka Meia a me kona 'Aha Kuhina.

Nīnau a'ela 'o Mr. Aki inā ua kūpono anei ka mālama 'ana i kahi hālāwai kūhelu me ka Meia Blangiardi a me kona 'Aha Kuhina e ho'omākaukau kūpono iā ia e like me kā lākou i hana ai no kahi Meia Caldwell. Kāko'o ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā i ia mana'o a hō'ike 'o ia i kona makemake e kōkua ma ka ho'okumu 'ana i kekahi mea ho'oka'a'ike no nā Lālā Komikina no ia kumu.

WĀ HANA: HO'OPAU I KA PAPA HANA A WEHEWEHENA HO'OLAULE'A

Makemake ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā e kō kēia i hiki iā lākou ke holomua me ka ho'olālā 'ana.

Paipai ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā ia Mr. Gionson e ka'ana i ka papahana i ho'opa'a 'ia a i kēia a laila ho'omaopopo 'o ia i ka po'e no ka ho'oholo 'ana o nā Lālā Komikina e ho'okomo 'ia ka hulu a me ka pūpū ma ka ha'imaulia a Ms. Bento i ho'omākaukau ai. Hō'oia 'o Ms. Bento i kona heluhelu 'ana i nā minuke o ka hālāwai aku nei a me nā palapala no kahi e mālama 'ia ka Ho'olaule'a, eia na'e, 'a'ole 'o ia i makemake e lu'u hohonu i loko o ka mea i kākau 'ia. He mau nīnau a mana'o na'e kona akā paipai akula 'o ia i nā Lālā Komikina e ho'omaka me nā loli a lākou e no'ono'o ana i hiki iā ia ke ho'ololi ma kona palapala ma ka holo 'ana o ka hālāwai.

A ho'omaka lākou mai kinohi me ka māhele Hana No'eau Hō'ike'ike, 'oia i 'o ia kā ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā makemake, nā māhele nui ho'i a nā māhele 'ē a'e e ka'a ai ma lalo. A kūkā ho'i nā Lālā Komikina i nā 'ano hana no'eau hō'ike'ike ku'una a me nā 'ano hou kekahi. 'O ke kālele nō na'e mai ka ho'omaka 'o ia ho'i ka hana no'eau ku'una, a laila ua pono e ho'oholo i ke 'ano kiko'i e nānā 'ia ai ia mau hana no'eau a inā e waiho a ka'awale a i 'ole paha, inā e 'ae i nā mea 'elua ma nā māhele a pau.

I ia manawa ho'i i noi ai ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā iā Mr. McComber e ho'omau i ke alaka'i 'ana i ke kūkā.

Wahi a Ms. de Silva, 'o ka māhele Hana Keaka ma lalo ho'i o ka hana ku'una ha'i waha, he hana no'eau hou nō ia. No laila, i kona mana'o 'a'ole paha he kūpono ke ka'a 'ana o ka "Jam Sessions" ma lalo o ia māhele nei. Eia hou, ua kūpono paha ko ke Komikina ho'oholo 'ana i nā palena o ia mea he "Jam Session" ma o ka wehewehena a i 'ole paha he wā e hana ai ka po'e e like me ko lākou makemake.

'Ike le'a 'o Ms. Bento i ko Ms. de Silva mana'o a hāpai 'o ia iā Sudden Rush i wahi lā'ana o kekahi hui hīmeni i kaulana ma muli o ko lākou ho'ohana 'ana i ka 'ōlelo, a pēlā nō me nā 'ano mele Hawai'i, Jawaiian, a Reggae 'ē a'e i ho'okahua 'ia ma ka 'ōlelo. No laila, hō'ike 'o Ms. Bento i kona hoihoi e ho'ohui i nā 'ano no'eau hō'ike'ike hou a ku'una ma kekahi 'ano.

Makemake 'o Ms. de Silva e kūkulu i kahua i hiki i ka po'e ke hō'ike'ike i kā lākou, eia na'e 'a'ole 'o ia puni i ka mana'o o ka waiho 'ana a hāmama no ka po'e e hana e like me kā lākou makemake o lilo ia mau wā hō'ike'ike i mau pā'ina a hihia paha, e like me ka lama. 'Oia i ua 'ike mua 'ia, ua hiki i kēia mau hihia ke uluāhewa. Inā ho'okomo 'ia nō ka "Jam Session" ma ka papahana, 'a'ole e hiki ana iā lākou ke huki mai ka polokalamu ma hope. 'Oia aku kona makemake e mālama 'ia kekahi kahua no nā mele o ke au hou 'oia i he 'ano ia i ulu mai loko mai o ka 'ōlelo a nohona Hawai'i a me nā ha'awina a Bob Marley mā.

Kāko'o 'o Ms. Bento i ko Ms. de Silva mau mana'o. Inā kāpae 'ia ka mana'o e mālama i "Jam Session" ua hiki nō ke no'ono'o i kahi 'ano e hiki ai ka po'e ke kūkā'i mele, mali'a paha ma ke 'ano o ke kanikapila. I kona mana'o inā hana 'ia penei, e kūpono ana nō.

Kāko'o pū 'o Mr. McComber i ia mau mana'o. 'Oia i launa ana ka po'e, e komo wale ana lākou i ka hō'ike'ike a mele 'ana aku. Eia hou, e mālama 'ia ana paha kekahi mau hanana no waho ma nā lā like o ka Ho'olaule'a. A 'o kekahi aku, ua hiki nō ke ho'ohui 'ia nā hō'ike'ike me nā hui 'ē a'e e kālele ana ma nā 'ano o ke mele kekahi.

Ua hui 'o Ms. Salā me kāna mau limahana a i ko lākou mana'o, ua nele ka māhele kū'ē a ho'oponopono kānāwai pono kānaka 'oiai he mea ka no'eau e ho'ona'auao hou ai ka po'e ma kona mau 'ano a pau, 'a'ole wale nō ma o ka hō'ike'ike 'ana aku.

Kāko'o 'o Ms. de Silva i ka mea i ho'opuka mua 'ia a 'a'ohe ona kānālua i ke komo ahuwale 'ana o ka po'e me ia mana'o kekahi, keu ho'i ma kēia au hou e holo nei. Eia na'e, 'o ka mea e kālele ai i kēia manawa, 'o ia ho'i nā māhele i kahiāuli 'ia. E ka'a ana nō ia mau kumuhana nei 'o ke kānāwai a pono kānaka, hana keaka, a pēlā wale aku ma lalo o nā hana no'eau a pāpaho hou. Kāko'o pū 'o Ms. Salā a no 'o ia i ke Komikina inā e waiho 'ia ana kēia mea na nā hui 'elele e ho'oholo pehea e ho'onohonoho 'ia. Hō'oiā 'o Ms. de Silva i ke 'ano e kōkua ai nā wehewehena a Hawai'i e ho'opa'a ai i ia mau hui 'elele e 'ike i ka mea kūpono no kā lākou hō'ike'ike.

Kūkā ke Komikina i ka 'oko'a ma waena o ka hō'ike'ike a me ka papa hīmeni 'oiai hīmeni nō ka po'e o ka Pākīpika, eia na'e 'a'ole ma muli o ko lākou komo 'ana i ka papa hīmeni. No laila i hāpai 'ia a'ela ka nīnau no ka pono a pono 'ole paha o kahi māhele no ia mea 'o ka papa hīmeni. Hāpai 'o Ms. Bento i ke kapa haka no Aotearoa ma ke 'ano he lā'ana o ia 'ano kaila hīmeni i 'ole ho'i ka'a ma lalo o ka papa hīmeni.

He mau mana'o ko Ms. de Silva no ia kumuhana a kāko'o 'o ia iā Ms. Bento. 'A'ole loa'a ia mea 'o ka papa hīmeni ma nā Ho'olaule'a mua 'elima, no laila 'a'ole paha pono e ho'okumu 'ia kona māhele pono'i no kēia Ho'olaule'a. E ho'opili ana ka papa hīmeni a me ka 'aha haipule. 'A'ole e lilo ke kālele i ka nui kanaka e hō'ea ana i ka Ho'olaule'a i ke 'ano o nā māhele e ho'onohonoho 'ia ana akā e kōkua ke Komikina i nā 'āina 'ē e kono i ka heluna kanaka kūpono e kū 'elele ai. Mea nui kēia i loko o kēia wā o ka ma'i ahulau no ka palekana o ka po'e a pau.

I pili ho'i i ka papa hīmeni, wahi a Ms. de Silva, 'oko'a kākou mai nā lāhui 'ē a'e 'oiai komo kākou i ka papa hīmeni ma ka hale pule wale nō. E loa'a ana nō paha ka wā no lākou e hīmeni pēlā, eia na'e, 'a'ole pono e ho'okumu 'ia kekahi māhele ka'awale a kiko'i. Hiki nō na'e ke Komikina ke ho'oholo i ke ka'a 'ana o ka papa hīmeni ma lalo o ka māhele 'o nā mele hou. 'A'ole lākou e kono kiko'i ana i nā hui papa hīmeni mai nā 'āina 'ē i ka Ho'olaule'a. 'O kekahi mea i ho'opuka mana'o 'ia 'o ia ho'i ka wehe 'ana i ka 'aha haipule no ka papa hīmeni. Inā hana 'ia pēlā, ua hiki nō i nā hui papa hīmeni o Hawai'i ke komo like a 'a'ole pono e ho'okumu 'ia nā māhele 'oko'a e like me ka mea e hana 'ia nei nō nā hui 'elele 'ē a'e.

'A'ole nānā nui 'ia e Ms. Bento inā kāpae 'ia ka papa hīmeni. Pono wale e hāpai ia mana'o i nā Kāmoa, Tonga, a me nā kānaka 'ōiwi 'ē a'e o ka Pākīpika e noho ana ma Hawai'i. 'A'ole pono e helu 'ia lākou no ka 'ikepili huaka'i a hale noho, eia na'e, kūpono ko lākou komo like 'ana ma kekahi 'ano.

'O kekahi 'ano a Ms. de Silva i ho'opuka mana'o ai 'o ia ho'i ke kono 'ana iā lākou e hō'ike'ike ma ke kahua mele. Inā hana pēlā pono e akahēle i ke kū a ho'ohanohano 'ana o nā hui 'elele i ko lākou lāhui pono'i. Me ia mana'o, e aho paha ka mālama 'ana i ke kahua nui no nā hui 'elele wale nō i 'ole ho'ohālikelike 'ia nā 'elele no Hawai'i a me nā 'elele kūhelu o ko lākou 'āina pono'i.

Paipai 'o Ms. Bento i ka mana'o e waiho i ka papa hīmeni he kumuhana ia na nā hui kōmike e kūkā a ho'oholo i nā lāli'i a laila e hō'ike i ko lākou mana'o i ke Komikina no ke koho paloka 'ana. 'Oiai loa'a nō ka manawa e hana pēlā, makemake ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā e pa'a ka papahana i kēia lā.

Ma mua, ua loa'a nō nā ho'olaule'a papa hīmeni ma ka Hale Pule 'o Kawaiaha'o, wahi a Mr. McComber. Kāko'o na'e 'o ia i ka pono e ho'oholo i ia mea i hiki ke ho'oholomua i ka papahana.

Mana'o na'e 'o Ms. de Silva e huki i ka papa hīmeni mai ka ha'imaulia kūhelu a waiho 'ia na ka hui kōmike e ho'oholo i ka māhele kūpono nona. Mana'o 'o Ms. Bento he mea ku'una nō ia ka papa hīmeni i 'ike 'ia ma nā 'ano like 'ole, ma ke au hou kekahi. A no laila makemake pū 'o ia e kūkā 'ia kēia kumuhana i hiki i nā hui ke hīmeni pēlā e like me ka mea kūpono. Waiho 'o Ms de Silva i ka mana'o e ka'a ia mea ma lalo o ka māhele 'o hō'ike'ike i hiki i nā hui 'elele ke hō'ike'ike nō, eia na'e, 'a'ole pono e ho'okumu i kona māhele pono'i iho nō. Kāko'o 'o Ms. Bento i ia mana'o a makemake pū 'o ia e waiho ai no nā hui e hō'ike'ike ma kekahi māhele papahana ka'awale.

Hō'ike 'o Ms. de Silva i kona makemake 'ole e paipai i ke kumuhana 'o ke kānawai pono kanaka a kū'ē ho'i. Inā kupu mai ia kumuhana nei i waena o nā pū'ulu a kumuhana 'ē a'e paha, 'a'ole e hō'ole 'ia kēia kūkā 'ana. Eia na'e, 'a'ole kūpono ka paipai 'ana aku i ka po'e e kūkā i ia kumuhana nei ma o ka ho'okumu kūhelu 'ana i kona māhele ma ka papahana o ka Ho'olaule'a. Hō'ike mana'o 'o Ms. Bento i ka mālama 'ana i pānela i hiki ke kūkā kūhelu 'ia ia kumuhana ma ke 'ano kūpono. A paipai 'ia kekahi e mālama i nā kakaha o ia mau kumuhana nei e pono ana ko lākou ho'i hou 'ana.

I pili ho'i i ka hula a me kona 'ano 'oko'a i waena o nā lāhui 'ōiwi 'ē a'e, wahi a Mr. McComber, e 'ōlelo ana ka po'e he mea ku'una a hou nō ia. Hāpai a'ela 'o Ms. de Silva i ka mana'o o ka hula kahiko, ke 'ano hou o ia mea ho'okahi a me ka hula 'auana kekahi. Ho'omau 'o ia e ho'oka'awale i ia mau wā me ka mana'o 'o nā mele i 'ike 'ia ma mua o nā makahiki 1900, 'o ia ke 'ano kahiko hou a 'o nā mele ma hope mai, 'o ia ho'i ke 'ano hou. 'O na mele a pau mai ka wā ma mua mai o nā makahiki 1800, 'o ia ke ku'una. Nīnau 'o Mr. McComber inā he kūpono ka ho'okomo 'ana i ia mau mana'o ma ka wehewehena a pane akula 'o Ms. de Silva me ka mana'o he kōkua nui inā hana lākou pēlā i mea e 'ike le'a ai ka po'e.

Mahalo ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā iā Mr. McComber no ke alaka'i 'ana i ka hālāwai nona. 'Oiai 'a'ole makemake ka Luna Ho'omalua e hā'awi aku i nā hui 'elele i nā lula he nui a 'o'ole'a, e like ho'i me ka Mele Manaka, pono nō na'e e mōakāka nā wehewehena no kēlā me kēia māhele. 'A'ole pono e ho'opa'a pono 'ia nā lā, 'oiai e 'ike 'oko'a 'ia ana e nā hui 'elele. Kāko'o 'o Ms. de Silva. E pono ana e 'oi aku ka mōakāka o ka wehewehena no ke au hou, 'oiai ua kaohi 'ia nā 'ike 'ōiwi e nā lāhui 'ē a makemake e ho'ōla 'ia ua 'ike 'ōiwi nei. Hō'ike 'o Ms. de Silva i ka ho'ohana 'ia 'o ka 'ōlelo ku'una a no kēia au ma nā Ho'olaule'a mua 'elima. Ma Sāmoa 'Amelika, ua kau nā 'elele Hawai'i i ke kahua e hula i ka hula kahiko, eia na'e, ua hō'ike'ike ka hui o mua o lākou i nā mele Bob Marley. 'Oiai 'a'ole launa nā māhele, 'a'ole i komo ko Hawai'i.

Mo'olelo Hālāwai o ke Kōmike no ka Ho'olaule'a No'eau A Mo'omeheu Pākīpika 13
Pō'akahi, 22 Malaki, 2021 hola 2:30'aiu ma o ka ZOOM
'Ao'ao 7 o 10

No laila, i 'ole loa'a hou kēia 'ano ma ka Ho'olaule'a No'eau a Mo'omeheu Pākīpika ma Hawai'i, pono e ho'olālā kūpono.

Paipai ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā i ka ho'omau 'ana i kēia 'ano kūkā i waena o ke Komikina a me ke ko'iko'i o ka ho'oka'a'ike 'ana aku i nā po'o o kēlā me kēia hui 'elele kekahi. Maika'i ka mālama pineline 'ana i nā hālāwai kūmau a i ka Ho'olaule'a. Nui kona mahalo i nā mana'o i hāpai 'ia a i kēia ma ka hālāwai nei.

'A'ohe mea i hō'ike 'ia no ka māhele Pāpaho a me nā mea e pili pū ana i ia kumuhana nei.

No ka māhele Hana No'eau Ola, 'o ia ho'i ke Kālai 'ana, ke Kapa, ka Hulu, ka Pūpū (na Ms. Bento e unuhi), ke Kākau/Uhi a me nā 'ano Kāhiko 'ana o ke Kino, ka 'Ulana, a me ka Ho'okele Wa'a 'ana, 'a'ohe mea hou aku i hāpai 'ia.

I ko ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā mana'o, hiki i nā hui komike ke kūkā a ho'oholo hou aku i nā wehewehena i pili i ka Mea 'Ai Ku'una. Ua hiki nō i ke Komikina ke ho'onohonoho mua.

'O ka Lako o ka Mea 'Ai, he kumuhana ia a ka Luna Ho'omalū Ka'anā'anā e no'ono'o ana e mālama ma ka seminā a ma lalo ho'i o ka māhele Mea'ai Ku'una.

Mahalo 'O Ms. Bento i nā 'aha ho'ohanohano a me ka ho'okomo 'ana ma kekahi 'ano. Hāpai a'ela 'o Ms. de Silva i ka mana'o e ho'okomo ma ke 'ano ho'omākaukau 'ana me ka loa'a 'ole o kahi 'aha ho'ohanohano kūhelu, e la'a ho'i me ka lā'au lapa'au.

'O ka Ho'oponopono, Lā'au Lapa'au, Lomi nā kumuhana i hāpai 'ia no nā No'eau Ho'ōla.

Makemake 'o Mr. Aki e ho'okumu i māhele ka'awale no ka Lua 'oiai he no'eau ku'una hanohano nō ia.

'A'ohe mana'o hou aku i hāpai 'ia no ka māhele 'Ohana, 'Ōpio, Makua, Kupuna, a Māhū.

No ka wehena, nīnau akula 'o Ms. de Silva inā e mālama 'ia ana kekahi 'aha ho'ohanohano wa'a. Ho'omaopopo 'o Ms. Bento iā ia no ka huaka'i o Hōkūle'a me Hikianalia a i ka makahiki 2025. 'O ka piha makahiki 50 ia o ko Hōkūle'a ha'alele 'ana aku mai Maui kekahi a hāpai a'ela 'o ia i ka mana'o e 'imi 'ia kekahi 'ano i hiki i ka 'ohana wa'a ke komo i ka 'aha ho'ohanohano no ka hō'ea 'ana mai o ka wa'a.

'O ka ma'amau, ho'ohana 'ia nā wa'a kaukahi ma nā 'aha ho'ohanohano ma kahi o nā wa'a kaulua, wahi a Ms. de Silva. 'O ka wa'a kaulua kai halihali mai i nā po'o o kēlā me kēia hui 'elele a moku'āina ho'i. He mea kūikawā nō ia. Hiki nō ke kono i nā hui hoe wa'a he 20 a i ka 200 a 'oi paha, a i 'ole paha, nā wa'a kaulua li'ilī'i. Pono na'e e no'ono'o i ke kumukū'ai no ia 'ano. Kūpono ia mana'o o ka 'aha ho'ohanohano wa'a i ko ka Luna ho'omalū Ka'anā'anā mana'o.

Panina - 'A'ohe mana'o hou aku.

Hō'ike'ike 'A'ahu (wahi a Ms. de Silva ua ka'a ia mea ma lalo o nā Hana No'eau Kūmaka ma nā Ho'olaule'a o mua.)

Makemake ka Luna Ho'omalulu Ka'anā'anā e kauka'i 'ia nā Lālā Komikina a me nā kānaka hana no'eau a e aho ko nā lālā 'āpono 'ana i ka ha'imaulia i hiki ke holomua ma ka ho'oholo 'ana i nā hui kōmike. Noi 'o Mr. McComber i ka 'āpono 'ana o nā mea o luna a'e. Kāko'o akula 'o Ms. Bento.

Noi 'ia ka 'āpono 'ia o ia mau mea i ho'opa'a 'ia ma ka Ha'imaulia a me ke koho pāloka 'ana. Kāko'o 'ia e ka Luna ho'omalulu Ka'anā'anā, Ms. de Silva, Ms. Bento, ka Lunamaka'āinana Onishi, Ms. Lum, a me Mr. McComber. Ho'okahi wale nō mea kānālua, 'o Ms. Salā ho'i 'oiai 'a'ole 'o ia ma ka papakaumaka a 'a'ole 'o ia i koho pāloka. 'Āpono 'ia e ka hapanui o nā Lālā Komikina.

Ho'omaopopo ka Luna Ho'omalulu Ka'anā'anā i nā Lālā Komikina no ka ho'omau 'ana o kēia kūkā 'ana a hō'ike 'o ia iā lākou i kona makemake e ho'okumu 'ana i nā hui kōmike. Ke pa'a ia mau hui nei, e hiki ana i nā Lālā Komikina ke ho'omau i ke hō'ike mana'o a ho'opa'a hou aku i nā lāli'i o ka papahana.

WĀ HANA: HO'OPAU I KA PALAPALA KAHUA HO'OLAULEA

Ua ka'aka'ahi 'ia ke Anakuhi no Kahi e Mālama 'ia ka Papahana i nā Lālā Komikina. Hō'ike ka Luna Ho'omalulu Ka'anā'anā no kona ho'oponopono 'ana i kekahi mau wahi o ia anakuhi nei ma mua o ia hālāwai. I wahi lā'ana, ua ho'ohana 'o ia i ka 'ōlelo "ADA Complaint," he 'ōlelo ma'amau ia i ho'ohana 'ia a i kūpono inā 'imi nā Lālā Komikina i ke kālā kāko'o mai ka Pekelala.

Noi ka Luna Ho'omalulu Ka'anā'anā i nā limahana e ka'aka'ahi aku i ke anakuhi i nā Lālā Komikina. Hō'ike 'o ia iā lākou no ka pono o kēia wahi e ho'opihapiha pono i ia palapala nei i mea e kōkua i ke Komikina me ka ho'oholo kūpono 'ana. Hō'oia ka Luna Ho'omalulu Ka'anā'anā inā he mau mana'o ho'oholomua hou aku ko.

WĀ HANA: HO'OPAU I KA PAPA KULEANA A NĀ KOMIKINA

Hō'oia ka Luna Ho'omalulu Ka'anā'anā inā pono kekahi i nā mana'o ho'oholomua hou aku. Noi 'o Ms. de Silva i kope o ka Ha'imulua a inā ua hiki ke ka'aka'ahi 'ia i nā Lālā Komikina 'ē a'e kekahi.

KŪKĀKŪKĀ I KE KA'AKĀLAI HO'OULU KĀLĀ NO KA HO'OLAULE'A

I pili ho'i i ka ho'oulu kālā no ka Ho'olaule'a, makemake ka Luna Ho'omalulu Ka'anā'anā i ke Komikina e ho'omākaukau i kekahi mau mana'o no ka 'ōnaehana kūpono e ho'opa'a ai 'oiai ua pa'akikī ka ho'opa'a kūhelu 'ana ma mua. Eia na'e, 'oiai ua loa'a nō ka manawa e ho'i hou i kēia ho'olālā a ho'oholo 'ana, paipai 'o ia i ke kū 'ana mai o ka 'ōnaehana noi kūhelu no nā mea kāko'o. 'O ka mana'o nui, 'o ia ho'i e noi kekahi i ke kāko'o kālā no ke Komikina, e like ho'i me ke kākau noi kālā.

Noi ka Luna Ho'omalulu Ka'anā'anā i nā Lālā Komikina e hāpai i nā mana'o kōkua. Kāko'o 'o Mr. McComber i ia mana'o o ke noi kālā kūhelu a inā he kōkua ka uku 'ana aku i ka mea nona ia

kuleana o ke noi kālā 'ana, he maika'i ia mana'o kekahi. Paipai pū 'o ia i ka mana'o e ho'ohui 'ia nā Ke'ena 'Oihana Kālepa o kēlā me kēia kalana i loko o kēia kūkā 'ana i mea ho'i e ho'omākaukau kūpono 'ia nā 'oihana kaiāulu no ka Ho'olaule'a a i mea e lilo ia Ho'olaule'a nei he mea maika'i no nā malihini a me nā kānaka e hele ana i ka Ho'olaule'a. Ho'omaopopo ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā i ka po'e no ka loa'a 'ole o lākou i ke kālā a i kēia, no laila he mea kēia e kōkua i ka ho'oulu 'ana aku i ke kālā kūpono e mālama i ka Ho'olaule'a, a he kōkua ho'i inā uku 'ia ka mea nona ia kuleana e kāko'o i ka 'imi 'ana i ke kālā.

Hāpai ka Lunamaka'āinana Onishi i kona hopohopo - pono e hō'ike 'ia nā hui e hā'awi ana i ke kālā no ka uku 'ia o kekahi pākēneka o ua kālā nei i ka mea nona e kākau noi kālā no ka Ho'olaule'a. 'A'ole e puni ana kekahi o nā kānaka hā'awi kālā i kēia mea. Ua hiki nō na'e ke ho'opā'a i kekahi pū'ulu kālā ma ka 'ao'ao no kēia mea.

Hō'ike ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā i ke ko'iko'i o kēia kumuhana. Ua kau palena 'ia ka holomua o ke Komikina ma muli o ka loa'a 'ole o ke kālā no ka Ho'olaule'a a no laila hoihoi 'o ia e 'ike i nā 'ano like 'ole a pau e loa'a ai ke kālā i ia Ho'olaule'a nei.

Hō'ike 'o Mr. McComber i kona hiki ke kōkua me ke kākau 'ana. Paipai akula ka Lunamaka'āinana Onishi i ke Komikina e no'ono'o i ka hana like 'ana me ka Hawai'i Community Foudnation 'oiai he kumuwaiwai waiwai nō ia a ua hiki nō paha ke hā'awi manawale'a i ia hui kekahi no ke kāko'o i kona ala nu'ukia.

Makemake ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā e ho'omākaukau 'ia kekahi waihona a 'ōnaehana no ka maka'ala 'ana i ke noi kālā 'ana a me nā kuleana. Hō'ike ka Lunamaka'āinana Onishi i ke ko'iko'i o ka hō'ike le'a 'ana aku i ka mea nāna ia kuleana o ke noi kālā i 'ike 'o ia/lākou i nā kuleana a me ke 'ano e uku 'ia.

Hāpai a'ela ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā i ka hiki ke nānā 'ia ke noi kūhelu RFI ma kahi o ka RFP i mea e loilo'i 'ia ka hana e ke Komikina. He 'ōnaehana maika'i ia no ko ke Komikinae a'o 'ana e pili ana i ke noi a ho'oulu kālā 'ana. Ma hope o ka RFI e ho'okō 'ia ka RFQ a laila koho 'ia ka 'oihana nona ka noi. 'A'ole kūpono ka RFP 'oiai 'a'ohē kālā e makana aku ai i kēia manawa.

E wala'au hou ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā me ko DBEDT i mea e ho'oholo i ke 'ano e ho'omākaukau kūpono ai ka RFI. I loa nō a kūkā 'ia ia kumuhana me DBEDT a laila e hō'ike hou 'o ia i ke Komikina i ka mea i ho'oholo 'ia.

KŪKĀKŪKĀ NO KE KĀKO'O AUPUNI I KA HO'OLĀLĀ A HO'OKŌ I KA HO'OLAULE'A

Hō'ike ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā i ke Komikina no ke 'ano e kāko'o ai ke aupuni i ka Ho'olaule'a ma nā 'āina 'ē a'e. I pili ho'i i ke kāko'o mai ke aupuni kūloko o Hawai'i, 'o ke Komikina wale nō ka mea e hāpai ana i kēia kuleana o ka ho'olālā a ho'okō i ka Ho'olaule'a. No laila nīnau 'o ia inā he kūpono paha ke noi 'ana i kōkua mai nā ke'ena 'ē a'e e la'a ho'i me OHA a me ETS. Inā nō, hiki i ke ke'ena ETS ke kōkua me nā mea pili i ka 'enehana 'ohi a ho'olaha 'ikepili. 'O kēia ka wā e ho'ohui ai i ka po'e me ka 'ike mo'omeheu a me ka 'ike aupuni.

Hāpai 'o Mr. McComber i ka mana'o e hō'ākea i ke noi kāko'o i ke Kulanui 'o Hawai'i ho'i. Inā hana pēlā, ua hiki nō i ko ke Kulanui kāko'o me ka hana manawale'a, a pēlā wale aku. Loa'a nō nā kulanui 'ē a'e kekahi, e like ho'i me HPU, me nā kekelē e kālele ana ma ka ho'olālā hanana. 'O kekahi ke'ena i hiki ke kōkua kekahi, 'o ia ho'i ko ka Meia.

Wehewehe ka Lunamaka'āinana Onishi i ka 'oko'a ma waena o ke 'ano e kāko'o ai ke aupuni, 'o ke aupuni o Hawai'i ho'i a laila ua hiki hohonu hou aku me nā lālā o ke aupuni kekahi, e like ho'i me ka 'aha'ōlelo. I kona mana'o, ua kūpono ko 'Amelika I Hui Pū 'Ia kāko'o 'ana i kā lākou hana a no laila ua hō'ike 'o ia i kona makemake e kāko'o me ke kōkua o ke Kenekoa Keohokālole ma ke noi 'ana i ka 'aha'ōlelo i pu'u kālā kūmau e kāko'o ana i nā no'eau.

Mahalo ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā i ka Lunamaka'āinana Onishi no kona kōkua noi 'o ia iā lāua 'o ke Kenekoa Keohokālole e alaka'i i kēia noi i ka 'Aha'ōlelo. Ho'omau ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā me ka mana'o e ho'opa'a 'ia kahi papa helu e ke Komikina i 'ike ka 'Aha'ōlelo i nā kōina e 'imi 'ia ana.

Hō'ike pū 'o Ms. Salā no ke 'ano e kāko'o ai ia papa helu nei i kā lākou hō'ike'ike i ka Meia ma ko lākou noi kōkua a kāko'o 'ana. No laila, noi akula ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā i nā Lālā Komikina e ho'oholo i ahi e pono ai ke kāko'o.

Nīnau a'ela 'o Ms. Bento inā loa'a nā noi kālā i hiki ke 'imi 'ia i kēia manawa i kū i ka pono o ka Ho'olaule'a ma kona 'ano mo'omeheu, no'eau a ho'ona'auao.

Noi ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā inā he kūpono ko ke Komikina noi 'ana iā Ka'ānani'au i hō'ike'ike no kā ka ANA a me nā lako e kū nei. Inā kupu mai kekahi 'ano 'ē a'e e 'imi aku, e ho'omaopopo wale mai i hiki ke nānā 'ia.

'ŌLELO HŌ'IKE A KA LEHULEHU

Wehe ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā i ke kūkā i ka lehulehu e hāpai mana'o. 'Oiai 'a'ohe mana'o i hāpai 'ia, ua ho'oholomua 'o ia i ka papahana.

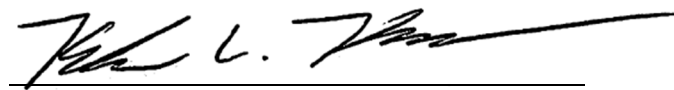
KA HO'OPA'A HĀLĀWAI – PŌ'AKAHI, 5 'APELILA 2021

Ho'opa'a ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā i kahi hālāwai no ka lā 5 o 'Apelila, makahiki 2021 ma ka hola 2:30'aiu.

HO'OKU'U

Ho'oku'u ka Luna Ho'omalua Ka'anā'anā i ka hālāwai ma ka hola 4:25'aiu

Me ka 'oia'i'o,

Kalani Ka'anā'anā
Chair

04/05/2021

Date